

## Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

Szerkesztői iroda: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken.

Előfizetési feltételek: Egész évre . . . . . 6 ft. | Félévre . . . . . 3 ft. | Negyed évre . . . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadóhivataltban. Kérjük az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhásas petitor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

## A költségvetési vita után.

A költségvetést illető általános és részletes vita tehát véget ért. A kukoricza le van morzsolva; a ropogás és pattogás megszűnt; most semmi nesz, most semmi zaj; nyugodt az ellenzék tehetetlenségének érzetében, nyugodt a kormány ki próbált erejének tudatában.

Hej pedig volt ám haddelhad!

A hang után itélve az ember azt hitte, hogy vezér-férfinak oroszlanokkal küzdenek, pedig hát voltaképen csak olyan iczinko-piczinko kis egerek voltak ők a szegény támadók.

Hittük, hogy most, mivel már haza felé is kell beszélni, majd csak kitesznek magukért; ki is tettek ők magukért, de még hogy! Folyt a beszéd, mint az árvíz, mocskolt is, mint az árvíz, pusztított is, mint az árvíz.

Ez volt aztán a szörnyű harc!

A helyett, hogy higgadt, érett megfontolással törekedtek volna társadalmi bajainkat orvosolni: semmitmondó általánosságban kóboroltak órákon keresztül. S ha egyik-másik a részletekbe ereszkedett, s ha előadta kivánságát, azonnal látható volt, hogy a benn rejlő ellenmondás következtében merő képtelenség az.

De nem is az volt az ő céljuk, hogy valamely praktikus eszmével rajtunk segítsenek, hisz üres kosárból kenyeret osztogatni nem lehet, hanem csak az, hogy a kormányon, illetve annak ellenében elverjék a port, hogy ők a „fenegyerek” a világ előtt bebizonyítsák, miszerint csakugyan bátor legények, hogy tudják ők annak a módját, miként lehet még a legtürelmesebb embert is sodrából kihozni.

Gyerekes, nyegle kötekedés jellemző részben a költségvetési vitát.

Mit bánták ők, ha a nevelésig ellent mondtak is egymásnak! Egy szikrát sem zsenirozta őket az, hogy az általános vitában szörnyű módon hánytak szemére a kormánynak, miszerint nem elég takarékos, s ez az oka annak, hogy előbb-utóbb tönkre jutunk; a részletes vitában pedig szűkkeblűséggel vádolták a kormányt azért, mert nem akar nagyobb összeget felvenni előirányzatában.

Lám, lám, mily furfangosak ők a kedves kis egerek! hogyan tudják bizonyítani az alvó oroszánt!

Hát még a modor, melylyel az ellenzék az ő sületlen és fővetlen kotyvalékját a miniszterek elé tálalta! Az az-

tán a valami! Az az éppen nem parlamentarizmus, parasztikus beszéd, a mely egy némelyik „fenegyereknek” a szájából eredt, önkeblük folyt; viseljük jellemző „diszüket” — semmi közünk hozzá. De azt a rontást-bontást, a melyet éretlen kifakadásaikkal nemzeti hírnevünkön országgyűlésünk tekintélyén ejtettek, megrovás nélkül nem hagyhatjuk.

Senki nem becsülheti nagyobbra az ellenzéket, mint mi, mert hiszen jól tudjuk azt a régi okos mondást, hogy a parlament, a melynek ellenzéke nincs, nem ér egy fagarast sem; hogy, ha ellenzékünk nem volna, hát pénzért kellene vennünk; de természetesen csak az oly ellenzéket, a melynek gondolkodó esze, szilárd, férfias, önellenes jelleme, tiszta lelkiismerete van.

Nekünk faj legjobban, hogy a mi ellenzékünk mindezt nélkülözi.

Nincs ellenzék egész Európában, a melyet oly mélyre süllyedség, s ehhez annyi zűrzavar, annyi féle árnyalat jellemzene mint a mienket.

Csak egyben egyik ők, t. i. a személység gyűlölet érzetében.

Ebből kifolyólag szidják, átkozzák, gyanúsítják, rágalmazzák a kormányt, még pedig oly módon, hogy e tekintetben tud tesznek bármely mocskosszájú „köpködő” politikuson. Az illemben ember még akkor is megbotránkozni rajtuk, ha valamely rongyos útféle csárdában hallaná őket.

Valóban azok a „fenegyerek”, a kik honatyáknak felcsaptak, inkább pusztába, mint törvényhozó-terembe valók. Csak éretlen felfogás, pusztai vadság keresheti a durva parasztságban a virtust. Nemzeti hírnevünk, országgyűlésünk tekintélyének érdekében megköveteljük azt, hogy tartsák szem előtt az illetet, hogy sáros lábbal ne tapossák azt. Nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy a kormányon elkövetett merényleteikkel az itthon levőknek örömet szereznek.

Tudják meg, hogy a kis „morest” tudó szürös atyafi is azt mondja eljárásukra, hogy az már mégis csak sok. Jól tudják már ők is azt, hogy tiszteletet gerjesztő, méltóságjeljes komolyságnak kell a törvényhozót jellemezni, s hogy mindaz, a ki e jellemző tulajdonsággal felékesítve nincs; az nem tiszteletet, de megvetést érdemel. Igazán találóan van mondva, hogy országgyűlési képviselőinket rostába, még pedig nagy szemű rostába kellene hányni nem csak azért, mivel sok közülök „morest”

nem tud, hanem azon valóban bűnös lomhaságot is, a melyet nem szégyenelnek elárulni.

Voltak ülések, a melyekben törvényhozóinknak alig negyed része jelent meg. Hát mi ez? szabad így lopni a drága időt? szabad így lopni a nemzet véres-verejtékü vagyonát? szabad így visszaélni a választók bizalmával? szabad így csufosan meg nem tartani a fennhangon tett ígéretet?... Szegény haza, csakugyan el kell veszned, ha szülőtid annyira elkorcsosulnak! No de hiszen nem oly messze van már az idő, a midőn a hűlen szolgálóknak bizonyára bűnhődnie kellend! Nehéz viszonyok között élünk. Rendszerünket gyökeresen kell átalakítanunk, ha magunkon segíteni akarunk.

E egyszerű munkához pedig nem „fenegyerek”, hanem érett gondolkozás, higgadt férfiak kellene, olyanok, a kiket nemes erély, nemes bátorság jellemez.

Tisza Kálmán helyt állt a legnehezebb időben, akkor, midőn senkinek nem volt bátorsága a kormánygyeplőt kézbe venni; akkor, midőn senki nem érzett magában elég erőt azt kézben tartva célra vezetni. Honfiumi kötelesség parancsának engedelmeskedett akkor is, engedelmeskedik ma is, midőn a hatalmat kezéből koncként ki nem dobja a lelkiismeretlen irigység fogcsikorgató agyarkodásai dacára sem. A vád tehát, hogy göröcsen ragaszkodik a hatalomhoz, becsületére válik. Mikor ezt teszi, csak kötelességet teljesít, mert nincs senki, legalább még eddig nincs senki, a ki őt helyettesíthetné. Szívűből, lélekűből óhajtuk, hogy adjon az Isten szegény hazánkunk még nagyobb férfit, mint Tisza Kálmán!

De míg a gondviselés rajtunk nem könyörül, miért üldözni azt, a kinél most jobb nincs! s mi úgy vagyunk meggyőződve, hogy ő a körülményekhez képest, megfelel a józan kívánságnak.

Hogy társadalmi életünk reformálását jó eredménnyel fogja keresztül vinni, erre nézve elég garantiát találunk azon praktikus eszmében, hogy a hiányok pótlására, a hibák javítására nézve hazánk minden vidékéről egybe hivandja a szaktekintélyeket, s ezek véleményét kikérjék. A kiindulás tehát helyes, s ezért bizunk is az eredményben. Ez az oka annak, hogy bátran mondhatjuk, miszerint Tisza Kálmán ma erősebben áll, mint valaha; s ennek oka tehát nem egyedül a nincsetlenségben keresendő, hanem, s főképen azon tényben, hogy a reform-

munkálatokhoz a kormány hozzáállott, hogy az egyes ministeriumok belügyeink javítását célzó oly javaslatok és munkálatokkal álltak elő, a melyek általános elismerést vívtak ki.

Az ellenzék pedig soha jobban el nem árulta gyengeségét, tehetetlenségét, fejetlenségét, mint éppen a költségvetési vitákban. Ezt országszerte minden kaputos ember tudja, csak ők, maguk nem akarják önmagukat megismerni. Egy kormányt megbuktatni akarni akkor, mikor helyébe nem csak jobbat, de hasonlót sem lehet állítani — bűn; s e bűn drága hazánkunk kimondhatatlan kárt okozna. Jól mondotta a miniszterelnök, hogy többre kell becsülni egy ország javát, mint egy kormányt, de többre kell becsülni az ország javát egy kormány megbuktatásánál is.

Ugy van. A hazáért mindent, de a hazát semmiért sem szabad kockára tenni — régi dolog! A józan ész parancsolja, hogy alkalmazkodjunk a legyőzhetetlen körülményekhez, s ezek szerint feszítsük meg minden erőnket. Legyen tehát az ellenzék eszélyes; béküljön ki a most még megváltoztathatlan viszonyokkal. Ne csak ne akadályozza a kormányt jó intencióinak végrehajtásában, de sőt segítse ott, hol segíteni tud. Ez szent kötelessége! s e szent kötelességnek lelkiismeretes teljesítése illő tiszteletet fog számára biztosítani.

Hallgassák meg józanul gondolkodó, higgadt emberek azon egyhangú óhaját, a mely a következő szavakban talál kifejezést: Vajha megúnnák már ellenzékeink jobbjai a fejtelten zűrzavart, s kezet fognának a kormányjal belügyeink rendezésére nézve!

## Közművelődési haladásunk.

Hogy haladunk, az kétségbevonhatlan tény, de viszont tény az is, miszerint fokozatos haladásunkat szeretnék sokan rohamos haladással átvarázsolni, hogy később annival nagyobb legyen a krach. Regényirodalmunk hanyatlak, egyedül oka a kiadók magyar művektől tartózkodása és az, miszerint a politikai nagy napi lapjaink mind olcsó francia fordításokat közlenek, mind e mellett azonban határozottan nem lehet állítani, miszerint nem pártoltatnék irodalmunk, izlésünk sem finomult volna, sőt még azon állítás sem valószínű, hogy olvasó közönségünk csekély. Nagyon természetes, német-francia, avagy angol számot, a mi magyar olvasóink soha nem fognak mutatni és ennek

## TÁRCSA.

## „Toldi szerelme.”

(Vége.)

Az első énekben Lajos királyt látjuk, ki ócska dolmányban, ütött-kopott szürben egy otromba lóra fészkelődött, hogy begyebé szedje, merre mi panasz van, mi a népség terhe, hogy teszik a törvényt szegény emberre? — Három napi bolyongás után egy falu végén szállást vett a vendégszerető Rozgonyi házában. Tetszett e magyar szív a fejedelmnek, de még jobban Rozgonyi Piroskájának, a szép lánynak mosolygó, piros ábrázatja. Piroska az öregnek drága kincse, kerte gyöngyvirága. De a király törvénye, hogy ezentúl fagra szól az apáról maradt örökség, kinek fia nincsen, lányára nem hagyható, neki keserve és bánata. És bár őt legjobban sújtja az új törvény, nem ócsárolja a királyt, kinek bölcsesége sugalta ezt a törvényt. Az idegen azt tanácsolja Rozgonyinak, hogy menjen a királyhoz és kérje meg alászan, hogy írja örökségét kedves lányára, „mintha fia volna.” De mivel a király nagy kedvelője a torna-bajvívásnak ígérje, hogy harci játékok tart és hogy szép Piroskát a győzőnek adja. Hogy a király tanácsát fogadtatja, azalatt esze Budán jára, derek Toldi-jának szánta Piroskát. A leányban is a hallott szóra újra eleven lett Toldi képe, kit csak

pillanatra látott. Toldi azonban vonakodik a leányért vívni, nem kell neki feleség, ki utána ríjon, mint az ajtó sarka, kedvesebb neki a nőtelen állapot. Nem kell sem Rozgonyi, sem senki fia leánya. De mert a király megparancsolja neki, hogy a tornajátékon jelenjék meg, kedvetlenségében a lovagi törvények ellen bűnt követ el. Tar Lőrincz, egy gyáva és rút lovag fegyverzetét és színeit véve magára, lép fel a versenyterén. Mindenki bámulatára a gyávának és gyöngének hitt Tar Lőrincz győz ellenfelein. Senki sem ismerte meg az idegen ruhába bújó lovagot, csak Piroska szíve szorult össze a hős megpillantásánál, mert hisz, „a vak szerelm mindeneken átlát.” Ugyanabban a perczen azonban Toldi is Piroska arcába tekintett és ime, szíve először gyuladt fel szerelemre. De később! Ismerje-e be, hogy csorbát ejtett a lovagi becsületen és törvényeken? Ismerje-e be, hogy egy nő tekintet legyőzte. Atengedi a drága győzelmi díjat Tar Lőrincznek, maga keserűséggel szívében távozik a sorompókból. A leány egyszerre belátta a helyzetet; mélyen érezte a gyalázatot, hogy ki „itt volt, megvitt; odadobá csúfra, mint egy leszakított virágot az útra.” Harag kél Toldi ellen szívében; leány szemérme, atyja iránt való gyermeki kötelessége lekötik nyelvét; midőn megpillantja rút kérője arcát, és a lovagok kinyilvánítják, hogy nem engedik feleségévé lenni, hozzájuk lép és szóra erőlteti magát: „Akarok Tar Lőrincz felesége lenni.” Toldi ugyan aival a fájdalommal küzdve anyjához menekül, ki

Anikó nevű unokájával visszavonultan él. Itt ismerkedünk meg a költemény első bájos alakjával. Anikóban, mint valamely jóltevő neműben kimondhatatlan kedvesség és komolyság, gyöngédség és bátorság, játszás és érzelmesség egyesül. Rozgonyi Piroska sorsának sötét, tragikus képeivel Anikó derült életének képei haladnak párhuzamosan. Ön-kénytelenül eszünkbe jut itt a spanyol románcok Cidje, Ximeneje, Shakespeare „Venczei kalmárjának” Porciája, melyek annyi hasonlóságot tüntetnek fel Toldi szerelmének alakjaival. Anikót Arany annyi bájjal, kedves és szeretetreméltó okossággal ruházta fel mint az angol költő a maga Porciáját. Anikó alakja a legtragikusabb scenákban is vigasztaló anyagként lép fel, kinek körében a legborzszalóbb szerencsétlenség is vesz megdöbbentő nagyságából — enyelgése azonban most nem képes Toldi vadúl hullamzó kedélyét lecsillapítani. Elpanaszolta anyjának fájdalmát, ki anyaként és asszonyomdra vigasztalja ugyan, Toldi azonban vigasztalást a harcban keres, de itt is hiába. Lajosnak Károly császár ellen, ki a király anyját sértette meg, viselt háborúban Toldi a hősk hőse volt. Hazatérteben elhatározta, hogy nyíltan megkéri Piroska kezét. Ekkor lovagiassága következtében kelepcebe csalják, iszonyu börtönbe kerül, hol minthogy a rabló nővéreinek szerelmét vissza-utastija, borzasztó kínokat szenved, míg végre kiszabadítják és számos hősi tett végrehajtása után hazatér. De ekkor már Piroska Tar Lőrincz felesége lett. Piroska hónapokig várta

őt, végre látva, hogy nem jő, a csalfa lovaghoz ment feleségül. Tar Lőrincz hatalmas versenysorsosát látogatónra hívja. Megjelenésénél Piroska meglepetésében szóba hozza, hogy tudja, mi csalárd módon került férjéhez. E meggondallanságért férjének egy kezeértéssel lakott, de ezért meg Tar Lőrincz lakol keservesen. Toldi megrohánja, a halál fia, ha meg nem fut. Ez a versszak, melyben a költő a szeretők vallomását és választ fejezi ki, az érzelme mélységére és közvetlenségére nézve a költemény legszebb helyét képezi.

Kebeléhez vonja rejtőző arcáját,  
Szorítja, ületi tilos menyországát,  
S lehajolván sűrű, önfelédett csókra,  
Közben susogását így tördeli szókra:  
„Jer!” — hévvel, erővel zúditja lehellve:  
„Jer velem — elviszlek — paripám nyergelvé,  
Oda, hol még szellő — nap fénye se leljen,  
Megvédlek egy ország — mind a világ ellen!”

Toldiban csak az őriant látjuk, ki ereje tudatában egy világ ellen megvédené szeretett Piroskáját. Piroska azonban azokra a szókra kibontakozott Toldi karjaiból és esdőleg rebegi: „Becsületét véd meg, oh lovag egy nőnek!” Toldi el is hagyja, hogy harcban-háboruban szolgálja királyt. Fogadását azonban nem soká állja. Tar Lőrinczet párbajra hívja ki. Ez a kihívás elől a királyhoz menekül, kinek, mind a maga mind Toldinak bűnét bevallja. Lajos király felindulásában mindkettőt kitorlaltja a lovagok sorából. Tar Lőrinczet e lealjasító büntetés nem illeti mélyen, hacsak nem kell életét kockáztatni; de Toldi nem hagyja abban.

természetes okát úgy hiszem mindenki szívesen belátja.

Egy egyszerű beteketés ezernyolcz-száz hatvankettőtől maig a hírlapirodalom statisztikájába, éppen az ellenkezőt bizonyítja, és ambar egyes évek közt volt hanyatlás, általában azonban fokozatosan haladtunk. Ezernyolczszáz hatvankettőben a magyar korona összes területén megjelent 65, ezernyolczszáznyolcvan kezdetén pedig már 368 magyar hírlap jelent meg. Ez oly szám, melyet kicsinylenünk nem szabad, mert jegyezzük meg jól: kereskedelmünk az utóbbi években hanyatlásnak indult, iparunk majdnem teljesen megállt, egyik esztendő jobban suttott a másiknál, és ha tekintjük társadalmi kiadásainkat, minők az olvasóegyletek, casinók, lövöldék, dalárdák, tűzoltók évdíjjai, áldozatkésztségüket csak a roszakarat támadhatja meg, veheti tagadásba. Tisztán hírlapirodalmunk kevés egy millió forintot szolgáltatta Budapestnek, hát hogy ha ehhez hozzá adjuk a regényirodalmat, a költészet, a színműirodalmat, a különféle önálló könyvek kiadásából befolyt összeget, a millió ha nem is fog megkértesztesedni, de a másfelet bizonyára meg fogja haladni. Ezen eredménnyel meg lehetünk elégedve, mert ambar lassan, de nő az olvasó kedv, a könyvtárak hasznos volta szükségessé vált, pedig senki sem mondhatja, hogy könyveink, hírlapjaink olcsók lennének.

Az olvasó közönség nagyobb részét a középosztály szolgáltatja, nem az arisztokrata classis, és ez nagyon természetes, mert nagy része Bécsben lakik majd a külföldön pazarul költ, nem igen törődnek edes anyai nyelvükkel, kevés azok száma a kik itthon laknak, együtt éreznek velünk. Ez baj az igaz, hanem remélhetőleg, egy pár év tized majd rajtok is fog valamit fordítani. Nagyobb baj ennél az, hogy nem gondoskodunk kellőleg az olvasó közönség számának gyarapításával — és még a nép meghódításával alaposan nem fogunk foglalkozkodni, szó sem lehet a ponyvairodalom megakadályozásáról.

Olcsó könyvet és hírlapot a népek, és megfogjuk látni, hogy a nép izlése nem rosz, s annak, hogy az a háromnégy szomorú rablótörténetet szétkapdossa a vásáron, bizony nem ő az oka, mert krajczárt megvonhat magától, de a forintra határozottan nagy szüksége van. Irodalmi termékeink drágasága nagy mérvben előidézje ama szomorú germanizálásnak, mely részben Poroszországból, részint Bécsből árasztott el bennünket, mohón kapott sok ezer olvasó az olcsónak látszó füzeteknek, és mit nyertek vele? Kaptak egy férczművet, melyben nem volt nyelv, lélektani fejtegetés, izlés, de hát ez mind jó volt a magyar, német olvasóknak. Oda át kaptak a jó üzletet, egyik ágens alig tette be az ajtót, már a másik nyitott be, sorba rakta asztalunkat a sok képes füzetekkel, valamennyin ott állt nagy betűkkel: előleges fizetést nem kell teljesíteni, meg e jutalomképek csekély utánfizetéssel. Azért még is megvettük drágán. És mindezek után, mit nyertünk hála fejében? gunyit ott, mit a „Gartenlaube“ elég galád módon csapott a fejünkhez,

itt pedig, a mi ágensünknek megtiltották a házalást. Hogyan? Hát mi ne féljünk a germanizálástól? Jó lecke ez is áldozatkésztségünkért, hanem lesz rá gondunk, hogy oda át is megérezzék. Kapitányi hivatalaink, szolgabíránkok sokat tehetnek itt, kívánatos is volna, sőt hazafias kötelességünk loyális szomszédaink ágenseinek passusát nem hitelesíteni, ezenfelül tartásuk szívesen, nem működnek-e a tilalom ellenére.

Mindazon mozgalom, melynek czélja a német füzetek kiszorítása, nemcsak figyelemre, de sőt mellő pártolásra is talál, ezt bizonyítja Mehner „Családi Lapok“, Rautmann „Ország Világ“-ja, majdnem hihetetlen, hogy ez utóbbinak rövid negyedévi fenállása, már is biztosította későbbeni existenciáját. Márczius végével volt tizenharmadfél ezer előfizetője, közel százhuszonegy ezer forint tőkével. Hát hogy ha még több gondot fog fordítani hazai képmetszetekre, mert e körülményt úgy látszik valamennyi képes szépirodalmi lapjaink mellőzik, csak azokat hozzák, melyek közfigyelmet ébresztettek fel. Az „Ország Világ“ nagy elterjedtsége izlésünk fejlettségére enged következtetni először, és másodsor magyarosodásunk kétségbe vonhatlan örvendetes haladását ékesen illusztrálja. Az előfizetési statisztikából azt látom, hogy az erdélyi szászok még sem oly rejtetes magyar falónémetek, a szász egyetem felosztása felett sem siránkoznak többé, legalább a brassói kétszázöt előfizető ezen körülményre enged következtetni, nemkülönben a kassai ugyanennyi szám. Ha Teschenben, Osztrák-Sziléziában huszonekét számot hódított el a lipiz, bizony városunkra a huszonekét előfizető szégyenletes csekély szám, s ékes tanúságot tesz arról a lassu mozgásról, melyet Petőfi oly találon fejezett ki: „Ej, ráérünk arra még!“

#### Főhívás a hazai sajtóhoz!

Közelg a nagy pillanat, melyben milliók ajakáról fog hálaima rebegni a nagy mindenség Teremtőjéhez, ki egy ezredév viszontagságai után is föntartá s újra ébreszté a magyar nemzet életét a népek hullámzó tengerében. E közelgő pillanat: a honalapítás ezredik évfordulója.

Kinek nem verne szíve gyorsabban e gondolatra? Ki maradhatna érzéketlen azon dicső világhős fényes emléke iránt, ki a magyar államalkotás nagy művét oly dicsőségteljesen s oly nagyszerű eredménnyel hajtá végre?

Ezredéves dicső fönnállásunk megünnepléséhez a nagy Honalkotó nevét s emlékét oly szoros s szétválaszthatlan kapocs fűzi, melyet semmi kislelkű okoskodás s érvelés meg nem lazíthat. Árpád egyénisége oly mythologiai szerű alakú fejlődött, jelleme, hadi tettei, egész történelmi szereplése oly magasra emelék őt a nemzet lelki szemei előtt, hogy nevének pusztá említésére is bizonyos mardosó szégyenérzet fogja el keblünket, oly szégyenérzet, mely, mint a rosz lelkiismeret, folyton csak azt sugja füleinkbe, hogy méltatlan utódai vá süllyednek a honfoglaló hős nemzedéknek, annak a nemzedéknek, melynek sem hatalmát sem függetlenségét nem vagyunk képesek többé érvényesíteni s föntartani. Igen,

oly annyira elhallgatjuk s mellőzzük a Honfoglaló nevét és emlékét, hogy mai viszonyaink közt s Ausztriának alárendelt helyzetünk mellett csaknem félünk vele foglalkozni, s minthogy őt még a külnemzetek is mint a magyar nagyhatalom s függetlenség személyesítőjeként képzelik, s így még emlékének egyszerű tárgyi megörökítésében is egyenesen a magyar állam-eszme s függetlenség provokálását látnak, épen nem csoda, ha a jelen politikai szolgalmazodók s az elkorcsosult magyar nemzeti érzület tartózkodó s megbunyászkodó véseletet tanúsít ezen nagy nemzeti őse emlékének a napi kérdések rovataba való fölvételével szemben. A külhatóság s a germanizáció gyilkos szelleme oly súlyosan leigázta már a nemzet életerejét, hogy ma már csaknem lehetetlen a legdicsőbb magyar honszerző fejedelem emléke iránt a nemzet kebelében nagyobb mérvű propagandára az utat előkészíteni. A nagy nap maholnap beköszönt, és a Honalapító emlékszoberának ügye ez ideig még csak tervben sincs előkészítve.

Iszonyu könnyelműség s hanyagság ez! Ilyet csak egy öngyilkos nemzet engedhet meg magának! Melyik európai nagy nemzet ignorálna ennire legdicsőbb fejedelmi őse emlékének tárgyi megörökítését?

Sokan azt vélik, hogy még elég idő van erre gondolni. Hű ónámítás! A jelen pénzügyi s politikai viszonyok közt oly tehetetlen s egyéni sajtásáigból annyira kivetkötött nemzetnek, mint mi vagyunk, egy fél század is kevés arra, hogy oly eszméknek, mint a honalapító emlékszober és a magyar üdvölet (Walhalla), életet adjon.

Sokan ismét, kik az időt s alkalmat igen is elérkezettnek gondolják, azt vélik, hogy az ügyet a főváros képvisellete tartozék folkarolni. Ily törekvést azonban még magam is határozottan ellenzek és kárhoztatok. Részemről a főváros képviselő testületének hazafisága, s ügybuzgalmában, melynek a német színház kérdésénél csak a legközelebb is oly fényes bizonysgát nyújtá, soha nem kételkedem, bármit tegyen s cselekedjék azonban, csak addig s úgy teszi, a meddig s a hogy azt a financiais körülmények engedik, már pedig hogy a honalapító emlékszober s a magyar Walhalla szent ügye financiais bünbakká alacsonyítassék, az ép oly szegényítő lenne a főváros hazafias polgárságára, mint magára a nemzetre.

Egyedül csak a magyar nemzet s a magyar társadalom az, mely a honalapító emlékszober és ezzel együtt a magyar Walhalla szent ügyet a legszebb s legjogosultabb siker reményében karolhatja föl. Ily irányu mozgalom megindítását pedig első sorban a hazai sajtó, csak a hazai hírlapirodalom lelkes főhívásai, buzdítása által érthetjük el, mert az ily uton indított mozgalom, lassan bár, de mindinkább nagyobb s erőteljesebb visszhangra talál a nemzet kebelében, míg végre maga a nemzet, maga a magyar társadalom venné azt kezébe.

Az idő s alkalom erre már elérkezett. Maga a helykijelölés is oly dolog, melyet egy folytonosan fejlődő s épülő fővárosban nem igen lehet soká halogatni. Részemről e kedvező alkalommal a következő két helyet hozhatom javaslatba:

1. A vigadó előtti tért az emlékszober számára. Előnye: semmi kisajátítási költség nem járna, bár kevés élénkséggel de gyönyörű fekvéssel bir, három oldalról pompás palota-

csoportok szegélyzik, mindenképpel pedig csaknem szemben a várpalotával a sétány közepére s a Duna-partra esik, melyen maholnap ugyszólván egy egész kis szobortársaság fog egybegyülni.

2. A Károly-körtüli Huszár-féle telek. Előnye: rendkívül kedvező fekvése a főváros legelénkebb központjában, nemcsak az emlékszober, de a Walhalla épületét is befogadhatja, mely utóbbi a vigadóter választása esetén külön eső helyre szorulna; hátránya fájdalom az, hogy igénybevétele igen tetemes kisajátítási költséggel járna, a min különben segíteni lehetne olyformán, ha az új városház előtti telekesort szükségszerűen kisajátítására szánt összeg inkább erre fordítatnék.

Mindezeket kivül pedig az országos gyűlés rendezése, pályázatok, építkezések stb. is oly sok fáradsámat s időt fognak igénybe venni, hogy csaknem csoda lesz, ha a még hatralevő rövid időszak alatt a legfáradhatlanabb buzgalom is célt érhet.

A hazafias magyar sajtóhoz fordulok tehát, tegye sajtójává ez ügyet, lelkesítsen, buzdítson, s a hol kell, ostorozzon is szigorúan s kivételt nem ismerve; ez úgy a magyar nemzet ügye, s egyedül csak a nemzet által nyerhet valósulást.

Adja az ég, hogy szavam ne légyen elhangzó szó a pusztában!

Borsodi Szilágyi Dezső.

#### Az iskolai fegyelméről.

I. Az ember születésekor egy olyan öntudatlan lény, mely erkölcsileg sem jó, sem rosz. Erkölcsi valóságga akkor lesz a gyermek, ha okossága e kötelességeket és törvényeket megismeri.

Az emberrel születnek olyan hajlandóságok, ösztönök, melyek őt a roszra ingerlik, de ezen hajlandóságokat és ösztönöket a nevelésnek kell ellensúlyozni és korlátozni, valamint a nevelésnek kell azon törvényeket és kötelességeket is megismertetni, melyek az embert emberré teszik.

A nevelés tehát olyan dolog, mely az emberi nemet rendeltetése czéljához közelebb-közelebb vezeti t. i. az embert jobbra teszi. Honnan kezdjük a nevelést? — Mindjárt a bölcsőtől.

Nevelés még nincs hiba nélkül. A szülők többnyire elkényeztetik gyermekeiket. Csupa szülői gyöngédségből megengednek a kis gyermeknek mindent; legyen az jó vagy rosz, és csak azzal mentegedőznek: „Majd ha nagyobbak lesznek, majd nem úgy lesz az, hiszen most még úgy sem értenek semmit.“ Ha a gyermeknek nincs injére valami, mindjárt elpittezedik: ilyenkor rögtön körül veszik őt, csókolgatják, hízlegesséssel kérdeztetik, mi kell kis gyermekem? Ezt vagy azt adok stb. Az ilyen elkényeztetésnek az a következménye, hogy a szüle gyermekeinek zarnoksága és szeszélye alá kerül s alárendeltje lesz.

Mások meg épen ellenkezőleg járnak el. A gyermek kívánságát semmiben sem teljesítik, semmi szabadságot nem adnak a gyermeknek; minden csekélységért szidják, büntetik. Az ilyen nevelés vasott, hazug, dacos, makrancossá teszi a gyermeket. És most többnyire ilyen nevelés divik. Az egyik rész mindent, a másik rész semmit sem enged gyermekeiknek. Mikor odahaza már nem birnak a gyermekkel, akkor alig várják, hogy oskolába küldhessék, mondván: „No megállj!“ majd megtanít a tanító emberségre!“

Nesze tanító, most nevelj ilyen gyermekekből erkölcsös polgárokat, teremtsd őket újjá! **Becsey.**

Néhány hétre felkeresi, párbajra kényszeríti és nyomban megöli. Piroška férje holttestének hazavittének fájdalma és lelkiismerete vádjainak sulya alatt összerokadt. Az öreg Rozgonyi mindkettőt Budán temetteti el; tömérdek kincset helyez koporsójukba, melyre husz ember hengereltette a sziklat. Ugyanazon éjjel két tolvaj, Hincz és Kuncz sompolygott a sírhoz, hogy kirabolja. A sziklat azonban nem bírtak elmozdítani. Ki is mozdíthatná el más, mint Toldi? És ime Toldi ki is lép rejtekeiből. Kedvesét akarja meglátni. Egy emelítéssel legurul a szikla, leereszkedik a sírba, átöleli kedvesét. — Piroška fölveti szeméit, meg-szólat. Toldi már-már csodát lát; azt hiszi, isten visszaadta szíve választottját. De ez előbb magát, aztán férje gyilkosát átkozza meg, átka kiűzni Toldit a sírből, mire Piroška öntudatlanul visszahanyatlik. Hincz és Kuncz most óvatosan előlépnek rejtekeikből, kirabolják a holt tetemetek és azt híresztelik, sőt meg is esküsznek rá, hogy Toldi a sírt megnyitva a holtakat kirabolta és meggyalázta. Rozgonyi megéledt leányát haza viteti, Toldi fejére jutalmat tűznek, az ország primása pedig kiátkozza. Toldi ország-szerte bolyong. A király haragjánál, a főpap kiátkozásánál jobban faj neki az az átok, melylyel Piroška sújtotta. Egyik helyről a másikra vándorolva, egy kolostorhoz ér, hol megvonja magát. Az egygyű barátok az őrást szolgáknak fogadják, seperletnek és a legalacsonyabb szolgálatokat végeztetik vele, annak a szárnak nevéet adják neki, melylyel eddig vizet hordattak. A hős Toldi mindezt

türelmesen elviseli; hisz lakolni akar; minél nagyobb megaláztatása, annál nagyobb reménye van a kegyelemre. Egy nap a monostorban is kihirdették a primás átkát, mire Toldi innen is elmenekül. Csehország felé tart, hol azt hiszi, hogy elérjőzhetik. Ebben az irányban találkozik az östorosozók seregével, kik a fekete halál elől futnak. Egész nap ostorozzák magukat, este pedig „rekedten, részegen gaj-dolnak, ölelik egymást, pór, műves, barát, asszony, tűzvillág s buta kéj vöröslök az arczon.“ Ezen örültek csoportjában fedezett fel Toldi egy szomorú képű ifjút, ki bár beszélte a magyart, még sem volt magyar; borzasztó bűn-átka nyomta, mégsem volt bűnös. . . . . Ily-félekép beszél el sorsát, midőn Toldi hozzá-csatlakozik, hogy soha el ne hagyja. Ez az ifju a szerencsétlen Zách Felicián családjának egyedül megmentett tagja; a messze távolban növekedvén ifjúvá elhatározta, hogy a vezeklők tömegével járja be Magyarországot. Toldi lebeszéli erről és mindketten Csehország felé tartanak, hol Károly császárnak ajánlva szolgálatukat szívesen fogadtatnak.

Ezalatt Lajos király Olaszországba rándult Endre őcsese halálát megboszulandó. Itt a költő a király két olaszországi hadjáratát összevonta. A harcsozok, csaták, ostromok és veszélyek leírásai elevenek s változatosak. Anikó is Olaszországba rándult. Nem hiheti el, hogy nagybátyja oly bűnös; a királyhoz akar járulni, hogy kegyelmet eszközöljön ki számára. Lovagi öltözékben, Becze Toldi e hű, tapasztalatlan és szeretetreméltó szolgájának kísére-

létben teszi meg e nagy utat. Arany minden alakja kidomborodó, de ily mesteri alakot még eddig nem teremtett meg. Utjok szerencsés véletlenséggel oda vezet őket, hol Hincz és Kuncz a rabolt zsákmányon összeveszve kezük ügyébe esnek. A rablók Velenczébe készültek, hogy itt a kincsekben találjanak; Becze és Anikó azonban elfogják és Lajos táborába kísérik őket, hol bűnüket töredelmesen bevallva, felakasztatnak. A király, mielőtt Toldi ügyében döntene, magánál tartja a fiatal lovagot, kinek hősiségében kedvét találja. Arany ezután leírja az olaszországi hadjáratokat, a veszélyeket, melyeken Lajos király átment, az ostromokat és dicső király hősi tetteit. A veszély pillanataiban mindig egy rőt szakállu óriási barát jelenik meg a király oldalán, ki egyedül akár százat is agyon ver. Sok ütközetet nyert már meg, a királynak is kétszer mentette meg életét. Egyikét sem ismerik a táborban. Csak Lajos éles tekintete és Anikó okos szeme fedezte fel a barát csuhában a hős Toldit. A jószívű Anikó avval a fiatal lovaggal is találkozott, ki egykor meglepven Anikót, amint haját a sisak alá dugdosta, azt találta, hogy ez a gyermeközve lovag békeben még veszélyesebb mint a háboruban. A háboru győzelmes befejezte után Lajos hazalérésre készül. Levelet kap ekkor egy őse által a Margit-szigeten épült kolostor fejedelemasszonyától. Piroška volt e fejedelemasszony, ki halála ágyán azt írja a királynak, hogy visszaveszi a Toldira mondott átkát és hogy ez a ráfogott bűnben ártatlan.

A primás is mellékel hozzá egy levelet, melyben föloldja Toldit az egyházi átoktól. A király a hadsereg színe előtt veszi ismét kegyelmébe Toldit, a hadsereg színe előtt bocsát meg Zách Felicián deduokájának és rendeletet bocsát ki, melyben ezentulra megszünteti azt a borzasztó szokásos büntetést, hogy a gyermekek szülei bünsükért lakoljanak. — Anikó Zách felesége lesz, mire Toldi jóindulatú örömeben egészen naivul azt a megjegyzést teszi: „Olyan asszony ez, kit jó ha sürün vernek.“ Humorra, természetességre, a nyelvújásra, a compositóra nézve ez a költemény Arany legremekebb munkája, melynek művelt ember házában hiányozni nem szabad.

A kibékült, összhangzatos befejezés, melyben Toldi szerelmi convulsiót végződnék, Zách Felicián művésziileg beleszólt történeté, Lajos királynak az asszonyi és pápai celszövények ellen viselt olasz hadjáratát; a költemény sok más részlete melyen vesződnék be az olvasó emlékeztetébe, ki a gazdag költészet mellett a tősgyökeres nemzeti szellem, a magyar eredeti szellemével is megismerkedhetik. E mellett Toldi szerelme a költő pályafutásának főbb mozzanatait is megjelöli.

Valóban Jókai az egész nemzet nevében írhatta az agg költőnek: „A apostolok öröme nem lehetett nagyobb mesterök feltámadásánál, mint a mi örömmünk a te feltámadásodnál.“

—cs.

## Válasz „egy szó a községjegyzői szigorlatokhoz“ című cikkre.

Végh Károly községi jegyző úr, mint kartárs által a „Torontál“ folyó évi 18-ik számában közölt cikkére úgy hiszem nem cselekszem helytelenül, ha nem csak a t. cikkíró, de mindazon t. többi collega urak megnyugtatóra, kik a „Községi Közlöny“ szaklapot nem járják, — némi felvilágosítással szolgálom.

Ugyanis: A kérdéses ügyben az ország község és körjegyzők központi egylete még 1879. évi augusztus hó 22-én benyújtott egy kérvényt a képviselő háznál mélyen tisztelt Rakevsky István képviselő úr által, hangsúlyozván abban, nem csak az 1871. évi XVIII. t. cz. 74-ik szakaszának t. cikkirő véleménye szerinti módosítását, de kérelmezte abban:

a) hogy a törvényhatóságok mily szakfértől lennének kötelesek a jegyzői szigorlat szabizottságát megalkotni;

b) hogy az e pályára lépők szigorlatra jelentkezésük idején kötelesek kimutatni, miszerint legalább is 8 osztályú gymnasium, vagy ennek megfelelő reáliskolai tanfolyamot kellő sikerrel végeztek és legalább két évet mint község jegyzői gyakorolnak előtöltöttek; és mert a teherviselés mérvéhez a jutalmazás egyáltalában nem arányul;

c) hogy a községi és körjegyzők állandó évi fizetése a törvényben kitett 400 frt minimális tétel alapján a községek népességéhez, és így minden esetben a munka arányához képest — törvényileg osztályoztassék;

d) a peres ügyeken kívüli írásbeli munkakörének megállapítását, szemben az ugynevezett zugirásokkal;

e) végre még a jegyzői nyugdíjintézetnek az egész országban egyöntetűvé tételét is.

Eme kérvény a ház kérvényi bizottság véleménye és a nagyméltóságú belügyminister ő excellenciájának indítványa folytán következő elintéztést nyert:

„Ezen kérvény a belügyministerhez utasítatik, a ki az 1871. XVIII. t. cz. végrehajtásával megbízván, hívja fel a törvényhatóságokat, hogy idézzék törvény 67. §-a szerinti a jegyzői nyugdíjalap alkotása iránt szabályrendeletileg intézkedjenek, a 74., 75. §§-ai alapján pedig rendeletileg uton hagyja meg, hogy jegyzői hivatalra kik képesítsenek.“

Eszerint nem arattunk ugyan teljes sikert, mert kedvezőbbet vártunk, de ennek dacára azon meggyőződésben élhetünk mégis, hogy a jegyzői közös ügy egy hatalmas lépéssel előre ment s most már a belügyministerium jó indulatától függ azon intenciót valószínűsíten, melyet indítványában nyilvánítani méltóztatott.

S így tehát már rég megtétele az on lépés, melyet t. cikkirő cikkével csak most pendit meg — sőt felette több, s mégis közülünk hányan nem akarják belátni az egyesülés, tömörülés üdvös voltát.

Novoszeleón, 1880. május 3-án.

D. Bodó Sándor,  
községi jegyző.

## HIRHARANG.

\* **Személyi hírek.** Hertelendy József, főispán ő méltósága és Várad Mihály, kir. törvényszéki elnök ur hivatalos ügyben a fővárosba utaztak. Főispán ő méltósága, mint értesülünk, a pünkösdi ünnepekre visszatér szék-városába.

\* **Áthelyezés.** Petrács Gyula őrnagy ur, a helybeli 14. honvédszázalaj parancsnoka saját kérelmére az egri 49. zászlóaljhoz helyeztetett át. Nemcsak alattvalói, de társadalmi körünkben is nagy házagot hagyott távozásával.

\* **Megyei közgyűlés.** A rendes tavaszi közgyűlés f. hó 19-ikén tartatik meg, melynek egyik tárgyát valószínűleg az üresedésben levő állások betöltése fogja képezni.

\* **Halálozás.** Tegnapelőtt, azaz f. év és hó 4-én hunyt el Horváth Gyula, ellenőr a helybeli m. kir. adóhivatalnál, a Budapesti lipótmezei temetőben. A szegény, kiteljesült pár hónappal szállított oda, egy özevegét és három kiskorú gyermeket, nemkülönben egy öreg edes anyát hagy hátra. Noha, még az oly ifjú megboldogult ép éssznek örövendő, hivatalát pontosan, szorgalmasan s szakavataltan betöltötte, s tisztársai s a társadalom közt nyájás s barátságos modora által nagy kedveltségnek örvéndett. Nyugodjék békében!

\* **Színház.** Hétfőn a szerb husvét második napján „Zidanyé Ravanicze“. (Ravanitsei zárdá építése) című melodráma került színre a helybeli szerb egyházi dalárda közreműködésével, a fellépő személyek fáradozásait ez alkalommal is a legszebb siker koronázta, — mert nemcsak gyakorolt, kitűnő játékkal, hanem fényes decoratión és pompás öltönyökkel is emelték e szép darab becsét és gyönyörködtették a szemet, fület egyaránt. A darab a rigómezei szerencsétlen ütközet előtt játszik, tehát azon időben, midőn még a régi szerb csárok messze terjedő földeken uralkodtak és így elképzelhető, mily fényes volt az egész berendezés. Még nagyszerűbb tette az előadást a gyönyörű ének, a melyet a közönség lelkesült tetszéssel fogadott, — de hiszen csodálunk sem lehet, hogy annyira elragadja a közönséget: alkalmunk volt már többször a társaság tagjainak begyakorolt és a modern szellem kívánalmainak minden tekintetben megfelelő éneket hallanunk, ismerjük még e mellett a dalárda képességét is, előre látható volt tehát, hogy az eredmény fényes lesz. Az egyes szereplő személyekre áttérve első sorban

emlitenünk kell Lukits urat, ki az öreg Lázár czárt a legnagyobb természetűséggel és elevenességgel adá, és minden tekintetben a közönség legnagyobb elismerését vívta ki magának, minden vonásából kilátszott a kitűnő tehetség és ügyes színész. — Ép oly derék volt, Ruzsicsné is, mint Milicza czárnő, a kinek fényes képességei ezuttal is a lehetőleg legszebben nyilvánultak. Kitűnően oldotta meg feladatát Ruzsics ur mint „Jug Bogdán“; továbbá Markovics, Gavriloovics, Bankovics, Dimitrievics urak, Hadzsics B. kisasszony és Dobrinovics ur — mely utóbbiak kitűnő énekekkel zajos tapsokat arattak. L.....

\* **Leégett színház.** A temesvári színház április 30-án éjjel teljesen leégett. Alig volt vege az előadásnak, az öltözőkben a nők még át sem öltözökhettek egészen, midőn észrevették, hogy a színház ég. Felelő, ki férjével éppen vendégszerelésben volt Temesvárt s az este játszott, midőn átöltözött, észrevette, hogy valami tűz-sziporka esett ruhájára. — Ijedten kiszólt az öltözőből, hogy valami ég. Kiszaladnak a színpadról s látják, hogy a színház egész tetőzetét lángban áll. Ez úgy 1/4 óra körül történt s kevés óra alatt leégett az egész épület. A nagy zavar dacára, a melylyel mindenki igyekezett a színházból és színpadról kimenekülni, nagyobb baj vagy szerencsétlenség nem történt. A színházat Geröffy Andor szingagató birta bérbé, s mindene oda égett. Sajátzerű véletlen, hogy a temesvári színház a nemzeti színház tagjai a „Nőuralom“-mal nyitották volt meg, s az este, midőn a színház leégett, szintén a „Nőuralom“ című darabot adták. — A tűznél a katonák és tüzoltók nagy erőfeszítéssel dolgoztak az oltáson, de csak annyira mehettek, hogy a tüzet lokalizálták. A színház az osztrák földhitelezetel tulajdona s 250,000 frt. értékben biztosítva volt.

\* **A lenipar érdekében,** mint a „Hon“-ban olvassuk, fontos vállalat van Szepes megyében keletkezésképpen. A vállalat céljai: A Szepesség érdekelt vidékeinek bő jövedelmi forrást biztosítani és bevitelüket csökkenteni; feladata pedig: a szétszórt szövőket szervezősítettetésbe hozni, érdekeiket központosítani s szöveteket versenyképesé tenni s ezért üzletágai: 1. a bizományszövés, 2. a bérfehérítés csinosítás. A társulat saját számlájára szöveteket nem készít s csupán rendeléseket fogad el. — A rendelések vonatkoznak: a) nyersanyag bevásárlására; b) nyersanyag megfonására, mit a társulat a késmárki lenfonóda által eszközöletne; c) bel- s külföldi fonalak megszerzésére; d) adott fonalaknak kivánt minőségű szövetre való szövőésére. A társulat a bizománnyal és a vidéken levő egyes kisebb iparosok által szőtt szöveteket lehető jutányos áron fehéríti és csinosítja. — E czélból folytonos vagyis chemiai fehérítőt és kellő gépekkel ellátott csinosító állít fel s pedig oly terjedelemmel, hogy naponként 2000 méter szövetet és 500 kilogramm fonalat készíthessen ki, a melyhez — minden költséget tekintve véve — 40,000 forintnyi álló- és 20,000 forintnyi forgótőke szükséges. E vállalat azon vidéken, hol a legtöbb szövő létezik és azon városban lesz létesítendő, mely a vállalat iránt a legnagyobb áldozatkészséget tanúsítja. E tekintetben Podolin városa már igen kedvező ajánlatokat tön.

\* **A kolumbácsi legyek,** a háziállatokra nézve igen veszélyes férgek tünnek fel minap Temesvártól a Majorkulvárosban, hol legelőszőr is a legelőn kunn levő jószágot lepték meg. A jószág megrémülve futott haza a legelőről, hogy megmenekedjenek ezen állatkák veszélyes szurasától. A városi hatóság, mint a „Temesi Lapok“-ban olvassuk, azonnal megtele a kellő intézkedéseket, a veszedelem ellen. Különben a nevezett lap a vidékről is kapott tudósításokat, melyekben a legnagyobb félelem van kifejezve az iránt, hogy a marhaállomány különben is csekély létszáma a kolumbácsi legyek által fenyegetve van. Így Klopodián a legyek megjelenésének első napján már egy ökor, egy tehén és két sertés hullott el a legyek mérges csipésé folytán. Továbbá Gyírokon f. hó 23-án délután mutatkoztak a kolumbácsi legyek először, még pedig igen nagy számban. Jóllehet, a község tanácsa azonnal foganatosította az óvintézkedéseket, mindennek dacára még aznap három ökor és egy lo esett ezen gonosz állatkáknak áldozatul. A félelem általános és igen nagy; mindenki félti jószágát, melyet az év sanyarúságát középete eddig megtartani képes volt, s mely ugyszólván a szegény népek egyedüli megélhetési és kereseti forrását képezi.

\* **A kolumbácsi legyek ellen,** melyek utjabban hazánk déli részeit elepték, egy gazda a „Magyar Föld“-ben a következő övszert ajánlja. Legjobb a Kreosot, vagy Carbolsav, egy rész 30 rész vízzel vegyítve, s ezzel megmosandók azok a helyek, hol a legyek leginkább szoktak bántani az állatot. Az állat orra pedig olyformán kötendő be, mint a méheknek szokták arcaikat maszkirozni, midőn a méhekkel bántanak, mert a carbolsav az orr körül nehezebben alkalmazható s nem védi meg az orrlyukak belsejét, hová legszívesebben hatolnak be a legyek. Ha a légy az állatot már nagyon összeköszin, hívós istállóba helyezendő s a következők rendelvény szerint készült szerrel, leginkább ott, a hol bántva van, de egész teste megmosandó, szükség esetén minden másodnap. Rp. Kreosoti grammata 100 Aquae fontonae grammata 1000. D. S. külsőleg a kolumbácsi legyek elűzésére. A legyek mérge sav levén, az amoniac, leköli és semlegesíti azt, minélfogva gyakran már a halállal küzdő állat is megmenthető. A kolumbácsi legyek külsején legfeltűnőbb az, hogy szárnyai

tövéből egy-egy lapított körtealakú hólyagforma tömlő látszik kinőve, különben csak ötdörész akkora, mint egy közönséges házi légy s igen törekeny testalkatú, úgy hogy a legkisebb súrlásra megdől; teste s lábai tarkasága ép olyan mint az amerikai sündisznó kétszínű tüskéi.

\* **A lugosi kir. törvényszék vizsgáló bírósága** a következők közlésére kért fel: Miku Pável és Milla Szávu temesmegyei kövesdi lakosok f. é. ápril hó 20-án a lugosi heli piaczon 4 drb gyanus marha járattal, és állítólag Temesmegye Neudorf—Hídegkut határáról f. é. ápril 17—18. közötti éjjel ellopott 4 drb ökorrel elfogattak, s a lugosi kir. törvényszék vizsgáló bírósága által vizsgálati fogságba helyezettek; nincs kizárva a lehetőség, sőt teljes valószínű, miszerint említett tolvajok által a 4 drb lecsigázott belyeg- s jegytelen ökor, — melyek közül 3 drb mocskosfehér, 1 drb pedig sárgás (Schweitzli faj) szőrű; két-két, illetve kilencz-kilencz éves — már előbb Torontál, Bacs-Bodrog, Temes, Arad, vagy Krassó megyék határaitól lopatott el, s nehéz munka által — lecsigázott, — mi is az ökorok nyakának szörlekpásából s feltöréséből következtethető. — Felhivatnak, illetve utasítatnak tehát károsok, miszerint igazolványaikkal 8 nap alatt előbb említett vizsgáló bíróságnál jelentkezzenek, mivel tekintve a takarmány drága voltát, tekintve miszerint a vidéken nagy mérvben mutatkozott s mutatkozó kolumbácsi legyek miatt az ökorok legelőre ki nem hajthatók és így hosszabb időn át eltartásuk felette magasra rugna, fenti határidőn túl közérverésen el fognak adatni.

\* **Régi nóta új kiadásban.** A mult héten történt, hogy az ó-becsei országos vásáron két szabadkai cigány is megjelent egy görhes lóval, azzal a szándékkal, hogy lovakat cserélnek. Körül is fogtak egy ó-becsei embert, kit addig ostromoltak, míg ez ráállt két jó lovának kicserélésére. A cigányok erre azzal álltak elő, hogy a két lovat „megpróbálják“. Ezzel a két lovat befogták a koscsiba, s elhajították Szabadka felé. Az ó-becsei ember sokáig várta, míg visszatérnek a próbatúró, de hiába. Ekkor látta be, hogy rászédtek s sietett Szabadkára, hogy följelentse az esetet. A szabadkai főhadnagynak sikerült is a cigányokat a lovakkal együtt fölállítani. — Ezeket ismét gazdájukhoz, a cigányokat pedig börtönbe kísérték.

\* **Tótok Amerikában.** New-Yorkba a napokban érkezett egész kis sereg foszladozott ruhájú, kiéhezett tő kivándorolt. Pensylvániába szándékoztak menni, hogy ott a közsémbányákban dolgozzanak, de minthogy pénzü az utiköltségre nem volt, New-Yorkban maradtak, hol nagyobbára kaptak is munkát. A tótok bevándorlása az illető ügynökök nyilatkozatai szerint egészen tetemes lesz.

\* **Gyökerez műtet.** Beállt a patiens az orvoshoz s elpanaszolja, hogy lábának egyik ujján a köröm a hús alá nő, kérve kéri az orvost, szabadítsa meg ezen kellemetlenségtől; orvosunk előfoga műtétet, s a körmet oly ügyesen lerántotta ujjáról, mintha soh sem lett volna. Hogy a patiens mily érzetek közt várja az ágyban az új köröm növést, nem tudjuk, csak képzeljük.

\* **Vasut a Saharán.** A francia kormány gondjai alatt négy expedíció indult a télen Afrika azon vidékének kikutatására, melyeken a Saharán-tuli vasut kiépítése tervbe van véve. Ezek közül három Algirből fog elindulni, s ezek legfontosabbika Flatters őrnagy, Laghuat volt parancsnoka vezetése alatt áll. Ezt az expedíciót 200 fegyveres bennszülött kíséri s feladataul nyerte a Szahara közepének kikutatását. A negyedik expedíciót Solleillet Pál vezeti s Afrika nyugati partjairól St. Louisból fog kiindulni s Timbukuba megy Tisziden és Arauan át, mely utja kelet-északkeleti irányban fog haladni, Solleillet feladata azon előbbi tervét, hogy Szeguból induljon Timbukuba, Timbukuból északi irányban Inszalaha szándékozik, legdélibb pontjára azon vidéknek, melyet 1872—1873-ban Algirből kiindult expedíciójával el.

\* **Szerelmért halál.** Frunza J. köröspataki lakos már tuhaladta volt a 70 évet, midőn hosszas nyugalmas családi élet után neje, ki szintén átlépte már 60 évet, az éveire öreg, de fiatal gondolkodású férjét — házasságtörésen kapta. Ezt a kényes körülményt az öreg ember annyira megrestelte, hogy egy alkalmas pillanatban észrevétlenül elhagyta házát és azóta semmit sem hallott magáról. Általános az hittek, hogy elbujdosott „Módvábá“. Történt aztán, hogy csaknem három hónap mulva egy köröspataki gazda az erdőben járván, észrevette, hogy egy fán egy ember csúng az ágon. Vizsgálatkor kitűnt, hogy a feketére dermedt, akkor is fagyolt állapotban levő holt ember nem más mint az öreg Frunza. Halála után három hónappal temették el.

\* **Moszkva — zsidó város.** A Péterváron megjelenő „Rassvet“ (Hajnaltör) azt állítja, hogy Moszkva orosz város zsidó eredetű és a tizedik évszázadban Mosoch (Meschek) nevet viselt. E név a tizenhatodik század zsidó irodalmában is előfordul és az ó byzanci, nyugat-európai és muzulmán írástudók sem neveztek Moszkvát másként, mint Moschi, Maschka, Meschka. A zsidó lap ez állítása az orosz sajtóban a felháborodás és gúnyolódás egész viharát keltette fel.

\* **A mennyasszony kendője.** A napokban egyik sepsi-szt.-györgyi kereskedésbe egy ifjú mátkapár lépett be főköltő vásárolni. A mennyasszony talált is kedvére valót, de mikor a vőlegény a főköltőt ki akarta fizetni,

egy szép tarkacsikos, tulipiros kendőben akadt meg a mennyasszony szeme s megkívánta. A vőlegény azonban csak főköltőt akart tudni. E miatt civakodás támadt, melynek következménye a frigy felbontása lett. A legény csakhamar pótolta az elvesztett paradicsomot egy másik mennyasszonnyal, kinek nemcsak ugyanazon főköltőt vette meg, hanem ráadásul még a tulipiros kendővel is megajándékozta annak a másiknak „truczczára“. És most jön a tragikum. A szegény első mennyasszony, ki ennyire „csufla“ volt téve, annyira szívére vette a dolgot, hogy falujában, Arkoson, bántában felakasztotta magát. A szerencsétlen nagy részvét mellett temették el.

\* **Beszéző napilap.** New-Yorkban egy Liners Vilmos nevé egyen „Daily Phonograph“ című lapot ad ki, mely a szó szoros értelmében elbeszéli a közönségnek tartalmát. A phonograph tudvalevőleg két készülékből áll: melybe beszélnék, s hol a hang megadja hallámszánya benyomását egy staniol-lapra, s egy másik készülékből, hol a staniol-lap visszaadja a belemondott beszédet. A főfeladat most mar az volt, hogy a staniol-lapokat sokszorozzák. Midőn az sikerült, jött Liners William arra az ötletre, hogy e módon hírlapot adjon ki. A vállalkozók egy millió dollárt adtak s arra támaszkodtak, hogy a D. Ph. megkíméli a közönséget az olvasás fáradságától, s hogy bármelyik beszédet meghallgathatja az előfizető. Liners egyelőre 10,000 egyenlő phonographot osztogatott szét. A szerkesztőségben van a központi phonograph, melybe bemondják a lap tartalmát s a staniol lemezeket annyi példányban sokszorosítják, ahány az előfizető. Ezentul tehát a cseled festékes papiros helyett kap néhány staniol-lemezt, beállítja a gépbe s ha tetszik, fölhuza beallítja ura öltözőjébe. Ott aztán, ha kedve van hozzá, öltözökös közben meghallgatja, hogy mi hir a városban s a nagy világban. Liners körülbelül egy hete folyvást próbaszámokat ad ki. A lap tulajdonképp ápril 1-én indult meg.

\* **Montclair legszebb lánya.** Montclair (Egyesült Államok) postamesteréhez levél érkezett e címmel: „Montclair legszebb lányának.“ Minthogy azonban a postamester nem elképzelhető okokból nem merle eldönteni: ki ez a legszebb lány. Összehívta tehát a község minden férfiat: döntsek el szavazás útján. Az ügyes megoldáshoz jó gondolata is akadt: minden szavazót megadózottat a község szegényei javára.

\* **A Renz elefántja és a bécsi reporter.** Renz ismert bohóca, August, genialis módon ültette föl minap az egyik legelterjedtebb bécsi lap reporterjét. A szemfüles hírlapíró ott álalkodott a cirksus állatjai körül s éles érzékével csakhamar kitalálta, hogy az elefántnak valami baja van, mert nagyon nyugtalanodik. Rögtön megrohanta August urat s informáltatta magát, August a legnagyobb komolysággal azt felelte, hogy az elefánt egy kis fuval örvendeztetve meg családját. Több se kellett a reporternek, rohant a szerkesztőségbe s hasábos közleményt irt Renz elefántjának gyötrelmeiről, a kis elefánt okosságáról, a meglepő hasonlatosságáról stb. — Másnap azután küldt, hogy a kis elefánt tulajdonképpen — kacsa. Az öreg elefánt pedig azért sem eshetett meg az áldás, mert szegényeje jeje — him.

\* **A buza veszedelme.** Amint az észak-amerikai Egyesült-Államok belügyministeriumának egy hivatalos jellegű közleményéből kivesszük, a buzá újabb nagy veszély fenyegeti. Észak-Amerikában ugyanis egy igen kártékony buzaféreg: a poloskák családhoz tartozó Lygaeus leucopterus, angolul Chinch-Bug, lépett fel s rövid idő alatt roppant károkat okozott, különösen az Erie-től délre fekvő vidékek buzaföldjein. Az ottani hatóságok hivatalos számításai szerint az okozott kár iszonyu összegre: 1000 millió dollárnál magasabbra rug. Igen jó lesz e veszedelmes rovar behurcolása ellen a kellő óvintézkedéseket idejekorán megtenni.

\* **A villám mint kincs fölfelezője.** A fürstenwaldei templomba e hó 25-én bele-sújtott a villám s ketté repesztette a falat, melyben rendkívül értékes kincsalmazt, aranyat, ezüstöt és drágaköveket találtak. — A kincset, mely egyelőre az állampénztárnak adatott át, hajdan egy püspök ásatla el a templomba, midőn a kis városka leégett, hogy ezentul ilyen szerencsétlenség a várost ne érje.

## IRODALOM.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, utjabban megjelentek: OLCSÓ KÖNYVTÁR. Szerkeszti Gyulai Pál. 93. füzet. Kártig árg. Regény. Irta Mézsa Ignác. Ötödik kiadás. Bevezetéssel és jegyzetekkel Heinrich Gusztávtól. Füzve 80 kr. — 94. füzet. Amerikai nők. Rajzok és beszédek. Angolból fordította György Aladár. Füzve 40 kr. — 95. füzet. Kölcseny Ferenc versei. Ötödik kiadás. Füzve 60 kr. — 96. füzet. A szegény viltshírelkés naplójából. Beszély. Irta Zschokke Henrik. Némethől fordította Sz. M. Füzve 20 kr. — 97. füzet. Aristophanes. Irta Kont Ignác Füzve 30 kr. — 98. füzet. Apépi király. Elbeszélés. Irta Cherbulez Viktor. Fordította Berényi László. Füzve 30 kr. — 99. füzet. Bankár és báró. Szomorujáték három felvonásban. Irta Hugo Károly. Füzve 20 kr. — 100. füzet. Történelmi rajzok. Irta Szilágyi Sándor. Füzve 60 kr. — 101. füzet. A magyar közoktatás és közművelődés némely főbb kérdéseiről. Csengery Antalól. Füzve 50 kr.

## Közgazdaság.

### A mi jó barátaink.

Azt mondja a szentírás, Isten fűbe fűbe készen adja embernek az orvosságot és táplálékot. Hozzá tehetjük még, hogy az állatok képeben pedig elküldte számunkra áldását és csapását. Most tehát tőlünk függ, hogy melyiket választjuk közlül.

Annyi jó dolga ugyan minden embernek van, hogy áldást választ magának. De hogy ezt tehesse, ismernie kell, vajon melyik állat képviseli a csapást és melyik az áldást. Sokan vannak, kik azt hiszik, hogy tudják, be is bizonyítják azzal, miszerint ürget, egeret, vakondokat, kigyót, békát, egyformán pusztítanak; a golyát pedig mint valami isten áldását a világról sem bántanák, sőt fészkeire is úgy vigyáznak, hogy miatta rozszant kéményeket sem javítják ki. Lássuk már most, mennyiben van ezen jó embereknek igazuk.

Az állatok jól ismerik egymást; az egér kölykeivel együtt ott játszik lyuka előtt; ha egy sereg hány veszi is őket körül, nem fél tőlük; míg a macskának az árnyéka elől is menekül. — A csicseregő madarak közé ha egy farka daru vagy tüzök lecsap, oda se nézzen neki, csicseregnek tovább; de hezseg ha egy héja vagy sas tűnik föl a láthatáron, van apostolok oszlása, úgy szétrébbenek, mintha közbük löttek volna. Ha tehát már az állatok így ismerik egymást, csak a mindentudó ember legyen tudatlan; csak ő ne ismerje az állat világban barátjait és ellenségeit. Kísértsük meg, hát ha mi is tudnánk velük közelebbi ismeretséget kötni és jövendőket magunk iránt lekötelezni.

### I. Emlősök.

Ambár az emlős állatok közt sokkal kevesebb barátot találunk mint a madarak között, de minthogy ezen emlősök se nem köborolnak, se nem vándorolnak, mint a madarak, hanem helyhez vannak kötve, továbbá minthogy valamennyien rendkívül falánkok, s rengeteg rovarfélélt pusztítanak el, így megérdemlik, hogy őket megismerjük, szeressük és védelmezzük.

Az említett védelemre nagy szükség is van, egész községeknek kellene összehozni s szövetezni ezen valódi áldáshozó állatok védelmére, a haritókknak, lelkészeknek s elől-

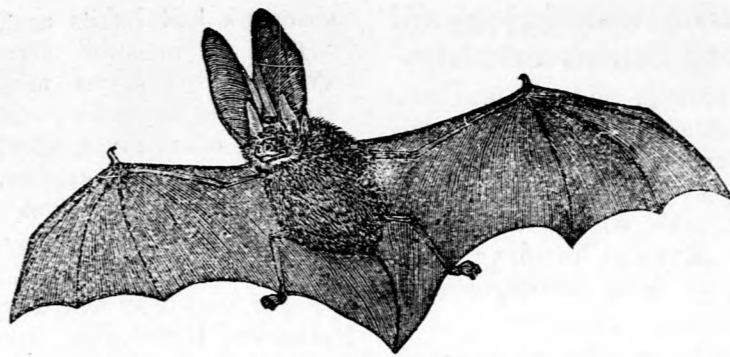
járóknak kellene a tekintetben jó példával előre menni, sőt a népet oktanni; mert az eléggé nem kártható előítélet már a gyermekeket ellenséggé sőt kízóivá neveli ezen ártatlan állatoknak.

Ilyen jóbarátunk a babonás nép által undorral s ellenséges indulattal emlegetett denevér vagy népiesen bőregér.

Szegény állatát már az ó testamentomban mint tisztátalan elátkozott állatot említik, a miért csak az éj sötéteiben szokott nesztelenül repkedni. Csupasz, égerhez hasonló testével, sajátságosan alkotott orrával íjesztő füleivel mint látjuk nem valami szép állatka, s nem csuda ha a gyenge szívűekbe bizonyos félelmet gerjeszt, a mit még nevel nappal bujkáló természetük. Bármily rút állatka legyen azonban a denevér, az üldözést, kízást, a szárnyainál fogva való kiszegést meg nem érdemli. — A természet azért alkotta ilyennek, mert csakis ilyen testalkattal képes megélni.

Apró szemei valami éles látásra alkalmasnak, sőt a nappali fényt nem is bírja tűrni, ez az oka, hogy csak éjjel jár ki, de nem azért, hogy az embereket ijesztgesse, hanem hogy táplálékát megkeresse. Ilyenkor hatalmas fiteit kiterjeszti, hogy a hangot annál elősebben meghallgassa; az éji rovarokról tudjuk, hogy mindig bizonyos zugás-bugással szoktak repkedni, a denevér ügyes és gyors repülő lévén azonnal a hang után rohan, mihelyt meghallja, s neki repül a rovarnak, mely azután köpönyegszerű szárnyaiba akadván onnan ki nem szabadul, mert a denevér szárnyát azonnal összekapja s vagy a földre vagy más alkalmas helyre hirtelen telepszik, s a rovar fölfalja. Minthogy azonban a rovarnak szárnyait, lábait s kemény külső részét, nem eszi meg, csak a puha belső részét egy denevér egyetlen éjjelen 80—100 darab rovarot összefogdos és felfalja. — Ha már most figyelembe vesszük, hogy a kártékony rovaroknak majd egy harmada éjjel szokott járni kelni, továbbá ha figyelembe vesszük, hogy a madarak csak nappal szoktak repkedni, éjjel pedig nyugalomra térnek, lehetetlen be nem látnunk a denevérek hasznát. Valamint be kell látnunk azt is, hogy ezen állatok pusztítása által az ember önmagának tesz legtöbb kárt.

Sokan csak hogy ellenséges indulatukat indokolják, ráfogják, hogy a denevérek szeretnek belopózni a kamrákba, s ott sonkákból,



Denevér vagy népiesen bőregér.

szalonából s füstölt húsból lakmároznak. — Csak egy kissé kell figyelmesen megnézni a denevérek fejének alkotását, különösen orrát, száját s fogait, a legegyszerűbb ember is azonnal belátja, hogy hús és szalonna evésre az ilyen száj és fog képtelen.

**Piacot a felvidéki háziiparnak!** A zempléni megyei gazdasági egylet által kiadott szakközlöny e kérdéssel foglalkozva, — a következőket ajánlja:

Keressünk piacot a földmives-ostályi háziiparnak. A feladat nem is lesz olyan nehéz, mert fűben mindig eléggé gazdag felvidékünk minden földmivesének kezében a balta eléggé ügyesen kezelt szerszám, melylyel az alföldnek gazdasági szerszámokban szűkölködő vidéket hasznavehető olesó eszközökkel árasztgatnánk el. Vegyük fel ezen keretbe a földmives családja által saját szükségletére készített kenderszöveteket; van-e annál egy a munkaostály ruházatját, mint a gazdasági czélokot tekintve tartósabb, olesóbb és hasznavehetőbb terménye a házi iparnak? mert az tartósságára nézve felülmúlja a gyárak enemi terményeit úgy hogy bátran merném azt is remélni, hogy a tengerészet is fel fogja karolni felvidékünk négy nyútos vásznát, mint a legjobb vitorla vásznát. A közönséges kosárfonás is annyira el van terjedve földmiveseinknél, hogy alig akad olyan köztűs, a ki saját használatára maga nem fonná magának a szemét, vagy pelyvahordó kosarát, — de minden faluba van oly földmives, a ki szekerásokat, vagy más nagyobb gyakorlatot igénylő fonást végezni képes, sőt akadnak helyenként kosárfonók, a kik finomabb kézi kosarak készítésével is foglalkoznak. Mily keresetforrást nyithatnánk meg nekünk lakosságunknak, hogyha az annyira keresett gyümölcs- és szálló-szállítási kosarakra nézve, — melyek most nagyobbára a külföldről szállítatnak — szereznék nagyobb tömegű megrendeléseket? Othon van felvidékünkön továbbá a nyírfa-seprőipar is, melynek terményeit az alföld szívesen és mily nagy tömegben vásárolná.

Oktassuk tehát a babonás népet, hogy kimélje jövendőit a denevéreket, a pojan gyereket pedig, kik örömeiket lelik ezen állatka kínszában, figyelmeztessük, sőt ha kell szigorúan fenytítsük is meg, hogy azokat bántani ne merészeljék.

**Gazdaságaink befásításánál** főleg arra vigyáznunk, hogy az „arany” közep-utat el ne hagyjuk. Így a fáültetéseknél is ne arra törekedjünk, hogy mintegy kerítést buzzunk veteményes tábláink körül, mert az ilyen nagyon sűrű ültetés csakugyan káros lehetne gazdasági növényeinkre; de igen ritkán se ültessük azokat, mert akkor meg nem tudnánk belőlük hasznos felmutatni.

Legéjszerebb az egy sorba ültetett fáknak egymástól távolagsát az ültetésnél négy öltre tenni, mert ez akkora terület, melyet a fa koronája betölthet ugyan, de ritkaság, hogy ily két egymasmelletti fa koronája összeérne rendez kezelés mellett.

A haszonra nézve vegyük fel példának az akáczfát, mivel az hasznok majdnem minden vidékén díszlik és igényeinknek legjobban megfelel, mivel fája kitűnő ügy tüzelőnek mint szerszámának; vegyük fel továbbá egy 100 holdas szántóföld-területet (1200 négyzetöölve holdját), melynek szélessége 240 öl, hosszúsága 500 öl és így hosszuk szélessége 240 öl, osszuk ezen szántóföldet 10 holdas táblákra és ültessük azokat körül csak egy sor egymástól négy-ötöl távolságra levő akáczfákkal, parhuzamosan a szélességi határral. Lesz ily módon nekünk 11 sor akáczfánk, mely sorok mindegyike tartalmaz 60 db fát, összesen tehát 660 db-ot; most már ehhez hozzáadva a birtok hosszába két felül ültetett fát, melyeknek száma 228, van nekünk ezen 100 holdas szántóföldünkön 888 db akáczfánk. A kifejlődött fák mindegyike ad nekünk általában 5—6 esztendőnként annyi nyesedéket (ide számítsa a vastagabb ágakat is), hogy azt 20 rőszegkebe kötve, annak darabját számíthatjuk pénzértékben 3 krra; a fentemlített mennyiségű fákról nyerünk tehát 17,760 db rőszét a melynek ára per 3 kr. = 532 ft 80 kr.

Tekintve most már azt, hogy ezen akáczfák minden 5—6 évben nyeseve lévén, kevés árnyékot vetnek s így kárt nem tesznek, helyet valami keveset foglalnak el, s birtokunkat csakis csinosítják és gazdaságunkhoz arányosítva, bizony szép kis összeget hoznak konyhára ugyszólván észrevétlenül.

## H I R D E T É S E K.

87. sz. b. v. k.

(82—3.2)

### II. árverési hirdetés.

Ezennel közhírré tételük, miszerint a nagy-beckereki kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 10482/1879. sz. a. kelt végzésével Petrov Zsiva részére a nagy-beckereki 2146. számú tjkönyvben Gyukits Arsa örökösei tulajdonul felvett ingatlanoknak 535 ft. 33 1/2 krra becsült 4% részére kifizetett első árverés sikert nem eredményezvén, a második árverés 1880. évi május 26-ik napjának, d. e. 9 órára tüzelik ki.

Nagy-Beckereken, 1880. évi ápril 26-án.

Marianovich János,  
kir. bír. végrehajtó.

1410. sz. 1880.

### Pályázat.

(85—3.1)

Az üresedésbe jött rom-kécsai község jegyzői állomás betöltése végett a pályázat ezennel kiíratik; pályázni szándékozik, kik arra törvényesen jogosítva vannak és magyar, német, román és szerb nyelven tökéletesen bírnak, felhívatnak, miszerint kellően felszerelt folyamodványait folyó évi május 24-ig, mint a választást megelőző napig, ezen szolgabírószághoz betérteszessék.

Ezen állomással, a szabad lakon és házikerten kívül, a következő fizetés és illetmények vannak összekötve:

1. Kézpénz 400 ft.
2. 60 pozsonyi mérő tiszta buza.
3. 10 öl szalma.
4. 6 öl kemény tűzi fa.
5. Irodai általány 100 ft.
6. Uti általány 100 ft.
7. Magánmunkálatokért a községi alapszabályokban megállapított járandóságok.

Csenyén, 1880. évi ápril hó 24-én.

Dellimanich Imre,  
szolgabíró.

3. sz. kpv. 1880.

### Hirdetés.

(86—1.1)

Az országgyűlési képviselő választásra jogosított Nagy-Beckereken városi polgárok 1881. évre szóló névjegyzékének kiigazítására kiküldött küldöttség működését a f. évi május hó 10-én, délelőtti 8 órakor a városbaza nagy terében kezdi meg, s munkáját a folyó évi június 10-ig befejezni tartozik.

A küldöttség üléseit az említett helyen naponként 8-tól 12 óráig tartja; az ülések nyilvánosak.

A mi azzal tételük közhírré, hogy a küldöttség előtt jogainak érvényesítése végett, a választásra jogosítottak személyesen is megjelenhetnek.

Egyben felhívatnak a közhatóságok és intézetek, miszerint a választásra jogosított személyzetüknek névjegyzékét, az életkor és lakhely pontos kitétele mellett, e hó végéig a polgármesterhez mint a központi választmány elnökéhez, vagy pedig egyenesen az összeíró küldöttség elnökéhez betérteszteni sziveskedjenek.

Nagy-Beckereken, 1880. évi május 5-én.

Kulifay Lajos,  
polgármester,  
mint a központi választmány elnöke.

### Triesti Azienda assicuratrice

legrégibb biztosító-intézet, fenáll 1822-ik év óta

**12 millió forint biztosítási alappal.**

Értesítés a t. biztosító közönséghez.

Budapest, 1880. ápril havában.

Miután a jégbiztosítást ezen 1880-ik évre megnyitottuk, van szerencsénk a t. biztosító gazdaközönség figyelmét kiválólag azon okból intézetünk felhívni és terményeinek jég elleni biztosítására ajánlkozni, mivel ez idén különösen a repeze termelő gazdaközönség részére fontos új kedvezményt nyújtunk; miután a repeze és más olajnövények levágatásuk után is jégkárosításnak vannak kitéve, a biztosítást minden díjmentes nélkül a repezevágatás kezdetétől számított 8 napra kiterjesztjük, holott minden más intézetnél a biztosítás az aratással megszűnik; ezen kedvezmény azon feltételhez kapcsolván, hogy a vágás kezdete az első aratási napon nálunk bejelentessék, továbbá, hogy a repezevel egyidejűleg vagy a repezevágás napjáig gabonatermesztés is nálunk biztosítottanak.

Intézetünk több év óta minden versenytársát közt a legolcsóbb jégbiztosítási díjakat számítja és az idén külön díjengedményt nyújt a gabonatermesztők, a biztosítási díjakat pedig szeptember hó 1-ig váltó mellett hitelezni hajlandó.

Az illető vidékekre kiszabott díjtételeink és díjengedményeink közlöttemek, bevallási ívek kaphatók minden jelentékenyebb helységben szervezett kerületi ügynökségeinknél és az ország nagyobb városaiban létező kötvény kiállítás joggal felruházott főügynökségeinknél. (74—3.3)

A triesti Azienda assicuratrice

magyarországi képviseletége:

**Lichtenberger. Thaly.**

Nagy-Beckereken főügynök **Deutsch H. Ig.**

### Poudre de Serail.

Blaháné Louiza művésznő kedvencz arczpora.

Ezen arczpor, vegytanilag tökéletesítve, minden ártalmas szeretől mentes és oly kitűnő tulajdonságokat egyesít, hogy minden eddig a kül- és belsőleg készített poroktól sokszorosan felülmúlja; nagyszerű természetes szeszertől kölcsönöz, hogy a legélesebb szem sem képes a port rajta észrevenni, mely kitűnő hatásait Blahane Louiza asszonyiság következő sorokkal tüntette ki:

Tiszt. Müller J. L., ezeltől Vadász Ferencz özv. utóda, állatszerezés urnak Budapestben.

A Poudre de Serail, melyet én feltaláltam, valóban kitűnő és nemében páratlan, mert azra oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt meg eddig semmiféle arczporral nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságait jövőben mint kedvencz arczporomat kizárólag fogom használni, és meg vagyok győződve, hogy feltalálhatatlan jogszert általános elismerésnek fog örvendeni.

Tisztelettel



### Blaha Louiza.

### Crème Pompadour

Az illatszert terén jelentékeny párti kitüntetésekkel való összeköttetésem folytán sikerült a világhírű és föltűnő **Crème Pompadour**-t egész eredeti tisztaságában és erejében előállítanom. Ez azon szer, melylyel a hírességek asszony egész ágg koráig fűtött csoda szépséget anélkül, hogy az egészségének ártott volna; azért nem mulasztatom el a t. hölgyvilágnak azt a legvártatottabban ajánlani, — E kitűnő szer jóval föltűnő minden eddigi a t. hölgyvilágnak azt a legvártatottabban ajánlani, — E kitűnő szer azon készítmény valóságos kereskedem, mely föltűnő végjegyemmel el van látva.

Legnagyobb választék valódi franczia és angol illatszerekben.

Minden doboz **POUDRE DE SERAIL** a mellékelt bevezetett végjeggyel van ellátva, 60 kr és 1 ft dobozokban valódi minőségben csupán a föltűnő Müller J. L., ezeltől **Vadász Ferencz özv. utóda**, állatszerezés „Virág-krályné”-hoz Budapest, koronaherczég-utca, 2. szam valamint minden nagyobb vidéki gyógyszerárban kapható

Videki megrendelések pontosan eszabáltatnak. (73—10.3)

Kapható N.-Beckereken Menezzer Lipót gyógyszerész urnál.

## Hirdetés.

Férjem néhai Iményi Lajos okl. mérnök elhalálása folytán, a Tisza korona kerülethez tartozó mintegy 83000 catastrális hold kiterjedésű, Melenceze, Kuman, Tarras és Franyova községek ellen folyamatban levő tagosítási ügyben hátramaradt mérnöki munkák teljesítésére egy azokban gyakorlatilag képzett okleveles mérnök kerestetik, ki a szerződésileg kikötött, és 9000 ft értéknek megfelelő biztosítékot, azonkívül a munka átengedéseért egy megfelelő díjazatot nyújthat.

Vállalkozni szándékozik, alulírottán legkésőbb f. é. május 10-ig akár személyesen, akár írásbelileg jelentkezni sziveskedjenek.

**Özv. Iményi Lajosné,**  
Zombor (Bács megye.)

(84—1.1)

### Pályázat.

Tarras községében a szülészeti állomás, melylyel 144 forintnyi évi fizetés és a központi képviselő-testület által megállapított látogatási díjak egybe vannak kötve, üresedésben lévén, ezen báballomás választás útján leendő betöltésére a pályázat ezennel kiíratik, és a választás nevezett községben 1880. évi május 15-ik napjának d. e. 11 órájára eszabáltat.

Mi azzal közlé tételük, hogy ezen állomásra pályázni szándékozik okleveles, vagy képesítetlenek nyilatkozott bábák az 1871. évi XVIII. t. cz. és az 1876. évi XIV. t. cz. 49. §-a értelmében költöben felszerelendő folyamodványait a választást megelőző napig ezen szolgabírószághoz nyújtsák be.

Kelt Török-Becsén, 1880. évi mártius 25-én.

Urban Andor,  
szolgabíró.

6971. sz.